

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 118 (3280) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Egyre szűkebbre szorúl a gyűrű a bekerített 40 ezer főnyi kínai sereg körül

Egy japán csapat újabb 18 ezer főnyi sereget kerített be
Növekszik a zürzavar a csungkingi csapatok körében

Közeli német támadást várnak a bolsevisták

Bern. (Bud. Tud.): Moszkvai jelentés szerint a Vörös Csillag című lap azt írja, hogy a keleti arcvonalon a vihar minden pillanatban kitörhet, még pedig német támadás alakjában, amelyben tömegesen vesznek részt páncélosok.

Sanghai. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Mint egy japán jelentés közli, Icsangtól 10 kilométerre délnyugatra, Losiapa környékén egy japán csapat bekerített egy 18.000 főnyi ellenséges sereget. Maga a város kemény harcok után már japán kézre került. A gyűrű egyre szűkebbre zárul az itt közrefogott 40.000 főnyi kínai csapat körül is. A japán csapatok, amelyek a hét elején elfoglalták Icsangtól 55 kilométernyire délnyugatra a jiangkvai támaszpontot, most észak felé nyomulnak előre és erősen veszélyeztetik a 18-ik csungkingi hadsereg 11-ik, 18-ik és 34-ik hadosztályának visszavonulási lehetőségeit. A csungkingi csapatok között most már nagy a zürzavar.

Stockholm. (Bud. Tud.): Az Afton Bladet berlini tudósítója jelenti lapjának: Ok van annak feltevésére, hogy a német hadiipar nagymérvű áttelepítése nyugatról más jövedélt területekre már nagyrészt megtörtént. Ennek alapján Berlinben megállapítják, hogy a szövetségesek légitámadása a német hadfelszerelési ipar ellen semmiféle döntő szerepet nem játszhat a háború kimenetelére.

Angol hajózási szakértők utaznak Törökországba

Istanbul. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Junius 10-én a hírek szerint 3 angol hajózási szakértő érkezik Törökországba, az állami hajózási megszervezésére. A három angol szakértő egy éves szerződéssel kezd munkáját.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Roosevelt nyilatkozatát Early, Roosevelt titkára a Fehér Ház sajtóértekezletén közölte, ki jelentve, hogy:

— Minden, amit mondhatok önöknek, ennyi: A terveket megváltoztatták!

Churchillnek és Rooseveltnek eredetileg az volt a szándéka, hogy közös nyilatkozatot adnak ki, később azonban elhatározták, hogy csak egyetlen mondatból álló nyilatkozatot tesznek közzé Roosevelt nevében. Nem tudni, hogy Churchill miniszterelnök látta-e a nyilatkozatot a közzététel előtt. A titkár kijelentése szerint csütörtökön határozták el magukat erre a lépésre.

Zágráb. (MTI.): Matkovic kikötőbe megérkezett az a 62 vagon németországi burgonyaszállítmány, melyet a most megtisztított hercegovinai területek lakossága körében osztanak szét. A szállítmány a legjobb időben érkezett, mert ezen a vidéken május és június hónapokban még olyankor is nagy volt a nélkülözés, amikor nem garázdálkodtak partizánok.

Amszterdamból jelenti: (MTI.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint Gátrine Walter, a brit szakszervezetek főtitkára a közeli napokban néhány brit szakszervezeti vezető kíséretében Moszkvába utazik hosszabb tárgyalásokra. A moszkvai

szakszervezeti bizottságok között. A brit szakszervezti küldöttség valószínű felveti a profintern fennállásának kérdését is, amely szervezet a Szovjet Unióban a politikai komintern megfelelő szervezte ipari téren.

Rómából jelenti: (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A Vita Italiana című folyóirat a komintern feloszlásával kapcsolatban érdekes okmányt közöl, amelyből kitűnik, hogy a bolsevista kormányzat, akkor sem adja fel igazi céljait, ha látszólag egyezsége lép nem bolsevista kormányokkal. 1921 szeptember 13-án kelt egy a külföldi bolsevista központokhoz intézett felhívás, amelyet az ugynevezett Hoover-egyezmény megkötése után adtak ki. Az egyezményt a moszkvai kormány az Egyesült Államokkal kötötte az oroszországi élelmiszerhiány csökkentése céljából. A bizalmas felhívásból kitűnik, hogy az az egyezmény, amelyet a bolsevisták a nyugati kapitalisták vezetőivel kötnek, nem jelent lemondást a harmadik internacionálé ideológiájáról, vagy pedig a világ forradalmasításáról.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg értekezletét a Magyar Élet Pártja

Megtárgyalták a földművelésügyi igazgatás egyszerűsítéséről szóló rendelettervezetet

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Magyar Élet Pártja csütörtökön nagy érdeklődés mellett tartotta pártértekezletét, amelyen Kállay miniszterelnök vezetésével a kormány tagjai is résztvettek. Az Erdélyi Párt igen sok törvényhozója is megjelent Teleki Béla gróf elnökkel az élén.

Lukács Béla elnök nyitotta meg az értekezletet. Elsőnek mindjárt Kállay Miklós miniszterelnök szólalt fel és igen meleg szavakkal üdvözölte Bárczay Ferenc pártvezérhelyettes és vitéz Lukács Bélát, a párt országos elnökét, abból az alkalomból, hogy a Kormányzó Ur Ófömléltósága magas kitüntetésben részesítette őket. Bárczay pártvezérhelyettes mondott előbb köszönetet a miniszterelnöknek az elismerő szavakért, majd vitéz Lukács Béla, a párt országos elnöke, aki méltatta annak a munkának jelentőségét, melyet a párt az ország érdekében végez.

Az értekezlet további során Waelder Gyula, gróf Teleki Béla és Bánó Iván terjesztett elő különböző kérdésekben interpellációkat, melyekre Bornemisza Géza iparügyi, vitéz Nagy Vilmos hon-

védelmi, vitéz Keresztes-Fischer belügyi, Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszterek, valamint Kállay Miklós miniszterelnök adott megnyugtató választ, amit a pártértekezlet egyhanguan helyesléssel vett tudomásul.

Az értekezlet megelőzően a Magyar Élet Pártjának földművelési és közigazgatási csoportja az Erdélyi Párt hasonló csoportjának részvételével Bárczay Ferenc elnöklésével tárgyalta a földművelésügyi igazgatás egyszerűsítéséről és a szakszerű irányítás előmozdításáról szóló rendelet-tervezetet. A rendelettervezet célja a földművelésügyi igazgatást egyszerűsíteni és decentralizálni. Megay Károly, Teleki Béla gróf, Miskolczy István, Hendrey József, Benkő Géza, Bánó Iván, Turcsányi Imre és Ember Géza szólottak hozzá a kérdéshez és mindnyájan örömmel üdvözölték a rendelettervezetet, amely a földművelésügyi igazgatást közelebb viszi a falu népéhez és egyszerűsíti azt.

Az értekezlet tagjai a késő esti órákig maradtak együtt és megtárgyalták a fontos bel- és külpolitikai kérdéseket.

Valami hiányzik

(P. I.) Ha nagydobbal csöditenék valahová, még talán elmegyünk. Ha valakinek kürttel, harsonával csinálnak reklámot, mi is nagy dolognak tartjuk és részt kérünk belőle. Unnepek fényében mindnyájan szívesen sütkérezünk s még szívesebben foglaljuk el az első sorokat és ezekben a sorokban is az első helyeket. „Szíven márkol” bennünket a rendezők hazafias felszólítása: Mindnyájunknak kötelessége ott lenni! Persze, ott vagyunk és büszke hazafiai öröm dagasztja belünket. Közben az is jól esik, hogy a „kötelesség” teljesítése egyben gyarlóságaink legerősebbjét, a hiúságot is legyezgeti. Hogyne áldoznánk hát ilyen formán a hazafiság oltárán?

Sokakban keltik fel az ünnepek és alkalmi megmozdulások görögtüzeinek fényében azt a hamis védekedést, hogy ezek a közösségi élet megnyilvánulásai, hogy ezekben nyilvánul meg a közösségi érzés és ezek ápolják az együvértartozás tudatát és nagy tényét. A tévedést csak súlyosítja a mostanában elég gyakran körülcsörgött sok-sok jótékonyági persely. Ha valaki beledobott néhány fillért, minden tartozását lerótnak tartja a közösséggel szemben és azt hiszi, hogy ezzel beolvadt maga az elszakított hatatlan nagy láncba. Pedig a közösség és annak élete, a közösséggel való szerves együttélés mindezeknél sokkal nagyobb és sokkal több. Hogy mi, azt éppen olyan nehéz fogalmakba önteni és érzékeltetni, mint magát az életet, de megnyilvánulásait, illetve ezek szembőlő elmaradását kétségtelenül észreveszszük.

Példáért nem kell messzi mennünk. Az ünnepnapoknak, a mesterségesen felkavart megmozdulásoknak is békét hagyunk. Szürke hétköznapon az utcán megyünk. Az egyik nyitott kapuban két nadrágos uriember áll. A kaputól néhány méternyire fuvaros indítja lovait a fával jól megrakott szekér előtt, neki a meredek feljárónak hiába, a szegény párk minden igyekezete és a fuvaros éktelen orditózása, a szekér nem megy. Segítség kellett volna, hogy a szekér kilóduljon helyéből. A két uriforma nyugodtan állt a kapuban. A fuvaros még vagy kétszer próbálkozott, de sikertelenül. A nadrágosok közül az egyik azt ajánlotta, hogy hívjon segítséget, vagy két embert. Annyit, ahányan ők a kapuban a kilódlást bámulták.

Azt hiszem, hogy a nyitott kapu meredek feljárójánál — Istenem! hány kapunál, hány uton, ösvényen, a város hány utcájában és az ország hány városában és falujában — a két urformával együtt sokan lévizsgáztunk a közösségi életből. Nem azt akarom mondani, hogy jókifus példaadással kell odasietni az elakadt szekérhez, hogy jól körülnéző és megmutakozó

jóságért zsebrevágjunk néhány cikornyás köszönetet! A segítségnek ebben az esetben is és minden más esetben a világ legtermészetesebb dolgaként kell megtörténnie. Elakadt a szekér? Nincs is más lehetőség és nincs is más választás, mint odasietni és segíteni. Nem szeretetből, nem jószámból, hanem kötelességből. Ahogy a szervezetben a vér bajbajutott, megsebzett rész védelmére siet, úgy kell megnyilvánulnia a közösségi érzésnek és tennie is szükség esetén. Persze, ha az elakadt szekér mellett egy jótoroku atyánkfia öblőshangú dikciót mondott volna és a félkörbangu összesereglett ünneplő sereg csodáló pillantásai kísérték volna „az önfeláldozó

segíteniakarást” s miegymást, oldalt pedig fényképészek várták volna a nagy pillanatot, akkor tülekedés lett volna a rakott szekér saroglyájának egy sarkáért, vagy löcsén egy kézfogásnyi helyért. De így, amikor senki se látta? Nem érdemes...

Ugy gondoljuk, hogy ez a valami, ami a szürke hétköznapok jelenségéből hiányzik: ez a közösségi tudat, ez a közösségi élet. Az az ösztönös érzés és sürgető akarat, amely szentté teszi előttem a közvagyon minden legkisebb tárgyát, hivatalom óráit és perceit, a reámrüházott hatalom felhasználását, embertársaim, különösen az ügyefogyottak és nyomorultak minden ügyét.

Megkezdődött a polgármester hatáskörébe tartozó kinevezések véglegesítése

A polgármester egyelőre a következőket véglegesítette az e tekintetben hatáskörébe tartozó állásban levő tisztviselők közül:

Urbán Jánost kertészeti felügyelővé, Matos Gézárt és Magyarosi Bandit kertészé.

Elkán Károlyt, Vasas Bélát és Cziáky Istvánt műszaki tiszté, Almási Ferencet, Csekő Károlyt, Fésűs Miklós és Honigberger Antalt műszaki segéd tiszté.

Soós Andrászt könyvtárnokká.

Kovács Árpádot az adóhivatalhoz nyilvántartóvá, Hertelendy Gézárt a fogyasztási adóhivatalhoz nyilvántartóvá, Dvorzák Lajost és Nagy Károlyt fogyasztási adóhivatali segédnyilvántartóvá, Bordó Károlyt, Csikész Gyulát, Kötting Pétert, Meester Mihályt, Miklós Miklóst és Szeremi Sándort végrehajtóvá.

Selényi Vilmost, irodaigazgatóvá, Bornemisza Zoltánt iktatóvá, Koszta Istvánt kiadóvá, Barany Árpádot irattárnokká, Kocsis Károlyt, Bányai Ist-

vánt, Körösi Károlyt, Boros Imrét, Antal Sándort, Barabás Ernőt, Krasznay Miklóst irodatiszté, Andriška Antalt, Cseh Istvánt, Groholszky Ferencet, Herlitska Bélát, Stachó Lászlót, Pável Konstantint, Siket Arankát, Bordó Ferencet, Nagy Györgyöt, Nagy Imrét, Szabó Józsefet, Baka Lászlót, Nagy Gy. Istvánt irodasegéd tiszté, Liszka Emát, Gazdag Sándort, Kucevszky Gyulát, Tobes Lászlónét, Rákosi Jánost, Maszlay Lászlót, Tóth Bertalant, Arián Olivát, Imrek Annát, innokká, Liszka Kálmánt népmozgalmi nyilvántartóvá, Hegedűs Lajos és Szűcs Józsefet segédnyilvántartóvá.

Reteg Lászlót irodasegéd tiszté a járványkórházhoz (a gondnokj teendőik elvégzésére).

Sáska Kálmánt a napközi otthonokhoz felügyelővé, Ficzer Iónát, Szecsei Irént és Róza Gyulánét napközi otthon felügyelővé.

A kezelők és díjnokok véglegesítése később fog megtörténni.

Megállapították az üzletek nyári záróját

Nagyvárad, május 28. Az üzletek zárójára ügyében értekezletet tartott a polgármester az illetékes hatóságok és az érdekeltek képviselőinek bevonásával. Résztvett az értekezleten Horváth György rendőrfőkapitányhelyettes, Varga László tanácsnok, mint az elsőfokú iparhatóság vezetője, Laczka Sándor ipar- és kereskedelmi kamarai titkár,

Finn tiszték érkeznek Nagyváradra

Nagyvárad, május 28. A polgármester értesítést kapott a kolozsvári hadtestparancsnokságtól, hogy július hó 13-án a következő finn tiszték érkeznek Nagyváradra: Lauronen Alexanteri hadnagy, Kuittu Lauri Pensio hadnagy, Heimo Arvo Olavi hadnagy, Virtanen Viljo Viljam hadnagy.

A finn tiszték egy héttig lesznek Nagyváradon.

A polgármester mindent elkövet, hogy a vendégek otthoniasan érezzék magukat s ebből a célból érintkezésbe lép a különböző négyzetekkel és a Vöröskereszt helyi tagozatával is.

A finn tisztéket a Rimanóczy szállóban szállásolják el, ahol a város költéségén részesülnek teljes ellátásban.

Szabó Károly ipartestületi elnök, a munkásság képviselőiben Szabó János, a fogyasztóközösség részéről Somfalvy Dezsőné, Borbély Dezsőné és vitéz Jancsó Béla magántisztviselő.

Az értekezlet résztvevőinek nagy többsége amellelt foglalt állást, hogy az üzleteket a nyári hónapokban délután is tartásuk nyitva s a déli órákban legyen nagyobb szünet, amikor a fogyasztóközösség a nyári hőség miatt úgy sem szívesen vásárol s ezzel egyuttal a kereskedelmi alkalmazottaknak lehetősége nyílik arra, hogy délből felüdüljen.

Ezerint a kereskedők délelőtt 8-tól déli 1-ig és délután 4-től 6 óráig kötelesek üzleteiket nyitva tartani, kivéve az élelmiszerüzleteket, amelyeket délelőtt 7-től déli 1-ig és délután 4-től 7-ig tartják nyitva.

Szombaton a hétvégre való tekintettel délután két órákig zárhatnak az üzletek. A hétvézások napjain, hétfőn és pénteken viszont a déli órákban is nyitva tarthatják üzleteiket a kereskedők, de ebben az esetben az alkalmazottaknak a 8 órai munkaidőn túl teljesített munkáért 25 százalékos pótdíjat kötelesek fizetni.

A virágkereskedőknek és a vaskereskedőknek a zárójával kapcsolatos kéréseit, miután azok nem voltak kellő-

leg előkészítve, visszaadták az iparhatóságoknak s a kereskedelmi és iparkamráknak.

A zárójára vonatkozólag egyébként a polgármester rövid időn belül hírdetményt tesz közre, amely részletes utasításokat fog tartalmazni.

Szabdlábra helyezték az előkelő származású leány megzsarolásával vádolt állítólagos mérnököt

Nagyvárad, május 28. Apólt külsejű, magas, karcsu, világi-megjelenésű fiatalember állt ma délelőtt a nagyváradi törvényszék Váradi-tanácsa előtt. Vád: zsarolás vétsége.

Az ügy előzményei a román uralom utolsó előtti évébe, 1939 augusztusába nyulnak vissza, amikor Orbán Emil mérnök, mint román hadseregbeli hadnagy egy előkelő vidéki családnál volt szállásolva. Állítólag szerelem fejlődött közte és az előkelő család szép, fiatal leánya között, akit ő később is menyasszonyként emlegetett, s dícsékedett is ezzel a reánézve hízlelő, állítólagos kapcsolattal. Kolozsvárra kerülvén, ézszeismerkedett egy Sándor Ilona nevű táncosnővel s annak is eldicsekedett vőlegényi mivoltával s állítólagos menyasszonyának előkelő személyiségével. Több sem kellett a táncosnőnek leutazott vidékre, s a fiu állítása szerint menyasszonyhoz, s 40 ezer lejt körüli azzal, hogy ellenkező esetben elhíreszteli országszerte, hogy kapcsolatai voltak a fiatalemberrel. Ez érthetően megrémítette a fiatal leányt s ennek tudható be, hogy szorongatott helyzetben 1200 lei készpénzt és 36 ezer lejtől szóló bont adott a táncosnőnek, aki így fölszerelve, visszautazott Kolozsvárra. Később ismét visszautazott az állítólagos menyasszony lakóhelyére, hogy a bont beváltsa. Ez azonban nem történt meg, hanem följelentették mindkettőjüket zsarolás címén.

Hosszú ideig húzódott az ügy a román bíróság előtt, míg közben elkövetkezett a felszabadulás. A táncosnőnek nyoma veszett, Orbán Emil pedig egy évet Németországban töltött. Másfél hónapja érkezett vissza — vesztére. Mert amint a halált átélte, — körözés lévén ellene — azonnal letartóztatták. A törvényszék ma délelőtt kezdte

Mozik műsora:

APOLLÓ: Erdély kapuja.

BELVÁROSI: Noszti fiu esete Tóth Marival.

CASINO: Szerencsés flótás.

KORONA: Az első randevu.

meg az érdekes ügy tárgyalását. A vádlott az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek és a román hatóságok által felvett jegyzőkönyvek szerinti vallomása nem mérvadó.

Dr Turnovszky Sándor védő a bizonyítás elrendelését és a vádlott szabadlábrahelyezését kérte. A bíróság ezután visszavonult, hogy határozatot hozzon, majd kihirdette döntését, amely szerint elrendelte az állítólagos menyasszony kihallgatását, s egyben a vádlott azonnali szabadlábrahelyezését.

A bíróság határozatának kihirdetése után érdekes párbeszéd fejlődött ki Sahin Tóth Rafael királyi ügyész és a vádlott között. Az ügyész ugyanis felvetette a kérdést:

— Miből fog Ön megélni, ha most szabadlábra helyezi a bíróság?

Vádlott: Ennél mi sem könnyebb: gépészmérnök vagyok!

— Azt már eldöntöttük, hogy nem gépészmérnök. Feleljen kérem határozatlan: mivel foglalkozik?

— Konstruktor vagyok.

— Kérem, ne használjon idegen szavakat — inti a vádlottat a királyi ügyész. — Határozza meg pontosan, miből gondolja megélhetését?

A vádlott erre kijelenti, hogy gépeket tervez.

Sahin Tóth ügyész: Ez is nagyon bizonytalan meghatározás.

A vádlott erre kijelenti, hogy egy magasrangú úr „kérélmére” azért jött haza, hogy hazájának „szívességet” tegyen.

— Elhelyezkedhetem bármikor, bárhol, bármiféle légügyi alakulatnál — hangsúlyozta.

Végül is szavát adta, hogy az újabb idézésre pontosan megjelenik, ami után az ügyész is megnyugodott a bíróság döntésében, s így a szabadlábrahelyezés jogerős.

Német lap cikke Délkelet-Európa háborús fejlődéséről

Berlin. (MTI.) A Deutsche Allgemeine Zeitung legutóbbi számaiban hosszú sorozatban számol be Európának a háború alatt tett fejlődéséről. A sorozat csütörtökön megjelent folytatása Délkelet-Európa fejlődésével foglalkozik.

Délkelet-Európa népeinek életvonalát egy évezred óta a szövetséges sorsával való összefonódás határozta meg — írja bevezetőben Reich Kurt, a cikk írója. — Az úgynevezett első világháború romokba döntötte a német népet és a balkáni politikusok közül néhányan, akik rendkívül okosoknak hitték magukat, igyekeztek a német birodalom ingségéből hasznot húzni. Kivételek csak azok a népek, amelyek mint például a bulgár nép, a birodalom sorsában osztoztak. A történelem nem ismer még egy ilyen súlyos hibát, amely ilyen keserűen bevezulta volna meg magát, mint éppen ez a tévedés. A müncheni találkozó után, Csehszlovákia felbomlásával összeomlott az a szövetségi rendszer, melyre

az 1918-as évek haszonlelei Délkelet-Európában a legvérmesebb reményeiket alapozták. Csehszlovákia kiválásával megszűnt a Kisantant, melyet valamikor Magyarország körülkerítése céljából teremtetek meg, de ugyanakkor a balkáni Antant Jugoszlávia, Románia, Görögország és Törökország között, amely Bulgária kizárása miatt már eleve tehetetlen volt, ugyancsak megingott.

Németország ezzel szemben megerősödött és magyar, valamint bolgár barátival megszilárdult viszonya még jobban kialakult. Berlin és Róma szemében két probléma látszott a legsúlyosabbnak. Egyrészt a román-bolgár viszony, másrészt a magyar-román viszony rendezése. Ez a két vita abból a lelkiismeretlenségből származott, — amellyel 1918—19-ben Párizsban egy Nagyromániát hoztak létre és ugyanolyan feladattal bízták meg, mint Csehszlovákiát és Lengyelországot.

Teljes erővel megindult a csata a kubáni hídfőnél

Egyetlen helyen sem tudott a Szovjet sikert elérni. Tovább halad a japánok előnyomulása Churchill utban van Anglia felé

Bangkok. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A japán előnyomulás a tenger és a Jangcekiang folyam mentén tovább halad előre.

Berlin. (MTI.) A Stefani jelenti: A bolsevisták ellen küzdő orosz önkéntesek végrehajtóbizottsága felhívta az orosz lakosságot a bolsevizmus elleni szent harcra.

Helsinki. (MTI.) Finn lapértcsülés szerint Churchill útban van Anglia felé. Londonba való érkezése jeladás lesz a nagy támadás megindítására.

Heves tüzérségi párbaj Leningrádnál

Berlin. (Interinf.) A leningrádi arcvonalon heves tüzérségi párbaj folyik nehézütegek között. A finn hadsereg arcvonalán Meselszkaja szakaszán nagy erővel támadott a szovjet, de véres veszteséget szenvedett. Különböző jelekből arra következtetnek, hogy az Aunusi földszoroson számolni kell szovjet támadással.

Amikor a szovjet lövészezek, mintegy 170 páncélos kíséretében támadásra indultak, már az első támadásnál hatalmas ellenlökésbe ütköztek és a német gránátosok gépfegyverei szörnyű aratást végeztek. — Egyetlen helyen sem tudott a szovjet sikert elérni. Estig 48 szovjet páncélost pusztítottak el és a légierő 13-at tett hárképtelenné. A bolsevista lövészezek véres veszteségei ép ily nagyok. A bolsevista foglyok, akik a harmadik támadóhullámban résztvevő ezredbe tartoztak, közölték, hogy az előttük lévő két ezredet teljesen felőrölte a német elhárítás. Ez a vereség ugyan megsemmisítő volt, de a bolsevisták olyan nagy előkészülete-

ket tettek, hogy további tömegtámadásokra számíthatnak.

Berlin. (Interinf.) A kubáni hídfőért a csata, amelyet német részről már többször jeleztek, szerdán teljes erővel megindult. A többórás pergőtűszerű tüzérségi előkészítés után, szerdán a kora reggeli órákban legalább 10 szovjet lövészhadosztály indult támadásra öt páncélos dandár támogatásával a kubáni hídfő keleti arcvonalán egy keskeny szakasza ellen. A bolsevista repülők is beavatkoztak a harcokba és elsősorban azon fáradoztak, hogy a német hídfő mögöttes összeköttetéseit megszakítsák. A németek nem kevesebb, mint 48 repülőgépet lőttek le, további 23 gépet olyan súlyos találat ért, hogy kigyulladtak és az orosz arcvonal mögött zuhantak le. Ép ilyen megsemmisítő volt az a vereség, amelyet német gránátosok okoztak az ellenségnek. Hogy a szovjet ütegek pergőtűzének hatását csökkentésük, a német gyalogos kötelékek átmenetileg kiürítették egy néhány kilométer széles és két kilométer mély övezetet.

Olasz bombavető Marsa Matruh és el Daba utvonala

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1097. közleménye: Május 26-ra virradó éjjel olasz torpedóvető repülőgépek a Földközi-tenger keleti részében megtámadtak egy erős kísérettel haladó ellenséges karavánt és torpedórombolót. Ugyanakkor olasz bombavetőgépek Marsa Matruh és el Daba országnál és vasúti összeköttetéseit bombázták. Ellenséges repülőgépek bombázták Szardínia több helységét és Pantelleria szigetét. Jelentősebb kárt nem okoztak. Az olasz légvédelem hat vadászok két ellenséges gépet lőttek le.

Az angolok kezdték a légitámadásokat a polgári lakosság ellen

Róma. (MTI.) A *Giornale d'Italia* foglalkozik az angol propaganda azzal a vádjával, hogy a tengelyhatalmak kezdték meg a légiháborút és megállapítja, hogy az angolok, majd pedig az amerikaiak kezdték meg tudományosan a légitámadást. Ők kezdték először asszonyokra és gyermekekre gépfegyverezni és nem hadicélokot bombázni. Ép a Duce volt az, aki a leszerelési konferencián javaslatot tett a háború emberségesebbé tételére, a Führer pedig többször

indítványozta a légitámadások korlátozását. Az angolok voltak az első, kik megkezdték a polgári lakosság bombázását, mert 1940 januárjában ők támadtak meg védtelen németországi falvakat és városokat. Ők intéztek heves bombázásokat 1940 márciusában, áprilisában és májusában a német polgári lakosság ellen, amelyre a német légierő csak 1940 júliusában válaszolt.

Davies lepecsételt levélben viszi Roosevelthez Sztalin válaszá

Stockholm. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Moszkvai jelentés szerint Sztalin lepecsételt levélben átadta Roosevelt levelére a választ. Davies azonnal visszaindult Amerikába.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint Washingtonban hivatalos közleményt adtak ki, mely arról számol be, hogy az angol és amerikai vezérkarok legutóbbi washingtoni értekezletén teljes egyetértésre jutottak, valamennyi hadszíntéren folytatandó hadműveletek tekintetében.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az északamerikai hírszolgálat közlése szerint Davies, Roosevelt elnök rendkívüli kiküldöttje csütörtökön kijelentette az újságírók előtt, hogy

Sztalin, amikor átadta neki Roosevelt-hez szóló válaszelevelét, értésére adta, hogy teljesen egyetért Roosevelt levelének tartalmával.

Churchill az olasz népet szeretné eltántorítani vezetőitől

Róma. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol és északamerikai propaganda Churchillnek az északamerikai sajtó képviselői előtt tett kijelentéseiből, mint legérdekesebbet azt a mondatot emelte ki, melyben azt tanácsolta Olaszországnak, hagyja el vezetőit és szövetségeseit és adja meg magát kényre-kevre az ellenségnek, mint-hogy sem Olaszország, sem Japán, sem Németország számára nincs más kiveze-

Göbbels: Csak válságjelekről, de semmiesetre sem igazi válságról van szó

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A *Das Reich* című folyóirat legutóbbi számában Göbbels dr birodalmi miniszter utal arra, hogy azok az ideiglenes csapások, amelyeket Németország a jelenlegi háború katonai fejleményei során megért csak részben tekinthetők válságosnak, mégpedig csak abban az esetben, ha fenyegető jellegűek. A német hadvezetés nagy történelmi eredményeit ennek a gigászi párvíadalnak első két-harmadában érte el és teljesen elegendő ahhoz, hogy nekünk feltétlen biztos helyzetet teremsenek. A mai nagy kiterjedésű hadvezetés terjedelmében rejlik, hogy a szegélyek támadhatók. Ellenségeink igyekeznek a perifériákon eredményeket kikiüzdeni, miután előbbi győzelmeinkkel körülbelül mindent elvettünk tőlük.

Hasábfát dobtak Tus Sándor fejére fuvaros társai

Súlyos testisértésért ítélték el őket

Nagyvárad, május 28. Bogye Péter és Popa József 1942 október 31-én Tus Sándor társaságában kimentek az élesloki erdőbe, mely hegyen terül el, hogy az ott kitermelt fát elszállítsák. Alig pítymallott még, amikor elérték a hegy lábát, ahonnan székérrel már nem tudtak följebb menni, ezért csak Bogye Péter és Popa József mentek fel az erdőbe. Tus Sándor lent maradt a völgyben. Előzőleg úgy egyeztek meg, hogy csak akkor kezdik meg a fa ledobálását, amikor Tus Sándor már jelt adott, hogy kezdhetik. Ők azonban ezt nem várták be, hanem anélkül, hogy látták volna, hol áll Tus és hova dobják a fát. — mert még sötét volt és nem láthattak le a völgybe. — megkezdték a fa ledobálását. Szerencsétlenségre egy hasábfával fején találták Tus Sándort,

tő út, mint a feltétele nélküli kapituláció.

Római körökben megjegyzik, hogy a legjobb válasz, amit adni lehet erre a megjegyzésre, megtalálható Bastianini külügyi államtitkárnak a ezenátus előtt taglalt fejtegetéseiben.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI. A védőerő főparancsnoksága jelenti: A szovjet szerdán több hadosztályi erővel heves támadásokat indított a kubáni hídfő keleti szakasza ellen. Csapatunk a légierő támogatásával ellentámadásokkal visszaverték az ellenséget és megfiúsították a többször megismételt áttörési kísérletet. A bolsevisták súlyos veszteséget szenvedtek és több, mint 40 páncélosit vesztek. A Finn-öbölben egy szovjet tengeralattjáró német aknazáron elsüllyedt. A Halász-félsziget körül vízekén gyors német harcigépek elhelyeztettek egy 8500 tonnás teherhajót és egy parti járművet felgyújtottak. A keleti arcvonalon szerdán 63 ellenséges repülőgépet pusztítottunk el. Német részről öt gép elveszett. A Földközi-tenger medenoéjében a német légierő május 25-én és 26-án 29 brit és amerikai repülőgépet pusztított el. A német légierő a 26-ra virradó éjjel az északafrikai partok előtt súlyosan megrongált egy ellenséges rombolót.

ami elvehető volt. Ha itt-ott egyik-másik elveszett részt vissza is tudták venni, ez számunkra fájdalmas ugyan, de semmi esetre sem döntik el veie a háborút. Kevés kivételtől eltekintve válságjelekről van szó, de semmi esetre sem igazi válságról. Ehhez már egész más természetű veszélyek keltenek. A nehézségeket le lehet küzdeni. Göbbels dr végül rámutat arra, hogy a német nép ebben a háborúban a legnagyobb csodálatraméltó erkölcsi szilárdságot mutatta.

Ankara. (MTI.) A Stefani jelenti: Az iráni nacionalisták a Teherán és Bassorah közötti vasutvonalat több helyen felrobbantották. Megtámadtak egy teherszállítmányt és a kísérő katonák közül tizenkettőt megöltek vagy megsebesítettek.

aki súlyos koponyatörést szenvedett és az orvosszakértői vélemény szerint ebből kifolyólag elmezavarai is támadtak, úgy, hogy gyógyulására belátható időn belül nem lehet számítani. A kir. ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétege címen emelt vádat Bogye Péter és Popa József ellen s ügyüket ma délelőtt tárgyalta a nagyváradai törvényszék Váradi-tanácsa. Bogye és Popa mindvégig ártatlanságukat hangoztatták. A bíróság bűnösnek mondotta ki mindkettőjüket a vádbeli eslekményben és ezért fejenként 21 napi fogházra s a felmerült kórházi és egyéb költségek megfizetésére ítélte őket. A kor. ügyész megnyugodott az ítéletben, az elítéltek feleltek a bűnöség megállapítása miatt.

Ullein Revitzky Antal a tűzharcosok nagyváradi ünnepélyén

Csapatszemlét tart az országos elnök a váradi tűzharcosok fölött

Nagyvárad, május 28.

Hősire emlékezik vasárnap, május 30-án Magyarország. Azokra a katonafiokra, akik a múlt és a jelenleg folyó világháborúban estek el hazánk védelmében. Nagyvárad város polgársága as bennsőséges kegyelettel fog megemlékezni ezen a napon, Hősök Napján, mindazokról, akik véruket ontották fennmaradásunkért.

Vasárnap délelőtt 11 órakor a Levente Egyesület rendez ünnepélyt az Országzászlónál, míg a Tűzharcos Szövetség díszátborozás keretében rójjá le kegyeletét a hősökkel szemben. Emelni fogja a nagyváradi ünnepély jelentőségét, hogy azon számos kiváló vezetőszemélyisége jelenik meg Budapestről a Tűzharcos Szövetségnek, mint a Levente Egyesületnek.

A Tűzharcos Szövetség tegnap alapította meg véglegesen a vasárnapi ünnepély műsorát, amely a következőképpen fog lefolyni:

A római katolikus baktársak reggel fél kilenckor gyülekeznek a Tűzharcos Székházban, honnan 8 óra 40 perckor indulnak a Székesegyházba. A reformátusok ugyancsak fél kilenckor gyülekeznek és háromnegyed kilenckor indulnak a Teleki-utcai nagytemplomba. Istentisztelet befejeztével a baktársak fél 11-kor sorakoznak ismét a Tűzharcos Székházban. Indulás innen háromnegyed 11-kor az Országzászlóhoz, ahol hőseink emlékeztetere elhelyezik koszorujukat és résztvesznek a Levente-ünnepélyen, amelyen a Levente Parancsnokság értesítése szerint személyesen jelenik meg Budapestről vitéz Kudrúczy István vezérőrnagy, a leventék országos főparancsnoka.

Az Országzászló előtt a Levente-ünnepély befejeztével a tűzharcosok zárt sorokban vonulnak a Madách-utca, a színház és a Bazár-épület között, ahol is gróf Takách-Tolvay ny. altábornagy, országos elnökük tart csapatszemlét felettük. Ezt a csapatszemlét követi déli tizenkét órakor a tűzharcosok tulajdonképpeni díszátborozása a Szigligeti Színházban. A színházi ünnepség, melynek legkiemelkedőbb pontja Ullein-Revitzky Antal beszéde lesz, — a következő műsor szerint fog lezajlani:

1. Himnusz. 2. Zászlótisztelgés. Irányítja a zászlótisztelgés Nagyváradon ezuttal első ízben bemutatott formáját a kiküldött központi öszekötőtiszt. 3. Elnöki megnyitó, tartja vitéz Báthory-Szűts Sándor ny. vezérőrnagy, a Tűzharcos Szövetség nagyváradi főcsoportjának elnöke. 4. Megemlékezés, tartja dr. Mezey Lajos orsz. képviselő, országos alelnök. 5. Ünnepi beszéd, tartja Ullein-Revitzky Antal meghatalmazott miniszter, rendkívüli követ, a Tűzharcos Szövetség rendkívüli követ, a Tűzharcos Szövetség országos alelnöke. 6. Záróbeszéd, tartja dr. Tóth András kormányfőtanácsos, országos alelnök. 7. A táborozást zárja dr. nemes Hlatky Endre főispán, a nagyváradi főcsoport tiszteletbeli elnöke. 8. Szózat.

A díszátborozás után körülbelül háromnegyed kettőkor a tűzharcos baj-

társak és a meghívottak tábori ebédre gyűlnek az EMKE-kerthelyiségebe. Résztétel az ebéden egy pengőbe kerül, de a Tűzharcos Szövetség kéri a vendégeket és baktársakat, hogy ke-

Megjártam Budapestet és a Markó-utcát

— Utazás zsúfolt vonaton. Málnaszörp a ligetben.
Hangos potyautas a vonaton —

Nagyvárad-Budapest, május hó.

A budapesti törvényszéki tárgyalásig alig van már néhány napunk. Hó vége van: nincs más hátra, utazni kell személyvonat harmadosztályon. A vonat hajnalban indul, nem érdemes előzően lefeküdni. Éjjelkor már kint vagyunk az állomáson s beülünk az étterembe. Egy italos vidéki úr, folyton rendel; a pincér már nem szívesen szolgálja ki, mire a főúrra förmed:

— Hallja, maga keresztény!

Ezt a tréfás megszólítást aztán addig ismétli, míg a pincérek be nem látják: sokkal kisebb feltűnés lesz, ha csendesen kiszolgálják, jobban úgy sem „ázhat el.”

A folyosón keresztül-kasul fekszenek a harmadosztályú utasok, egyik-másik falatozik friss szalonnát és ropogós kenyert. A vonat a negyedik vágányon vár s úgy látszik már Kolozsvárról zsúfoltság érkezett. Egy hely azért mégis akad, csak a csomagok zavarnak, de csakhamar segítségünkre siet az egyik kalauz. Tünetes ügyességgel elhelyezi a „málhánkat”, egy kopottas aktatáskát és egy kilónyi kenyert. Aztán atyáskodón megint:

— Többet ésszel, mint erővel! — s győzelmesen mosolyog.

A tanácsot alighanem az egyik utas is megfogadta s nem annyira erővel, mint ésszel egy óvatlan pillanatban elemelte a fél utipoggyászunkat. Nem túlnéhez kitalálni, a táskát-e, vagy pedig a kenyeret?

Tizenegykor Pesten vagyunk s a 44-es villamos „röpít” is már Budára. A levegő kicsit csípős, de azért az Erzsébet-híd közelében levő strandon már javában napoznak. A budai hegyek felé fiatalok rohamoznak, gyalog, autón, kerékpáron és versengő motorbiciklikken...

Az ebédnél egy kis baj ér: húsjegyet is követelnek, egyébként a koszt olcsó és bőséges. (Legalább is a váradi vendéglőkhöz viszonyítva.) A szállászerzés viszont már annál körülményesebb. A keleti pályaudvar közelében minden szállóda tömve van, végül is a Csokonay utca végén szállunk meg egy nem éppen luxus hotelban, de, mint végül kiderül, azért tiszta s elég csendes szállóházban, amelyben a szoba ára mindössze csak 7 pengő.

Vasárnap van, napos vasárnap délután, mit is tehetnénk egyebet, kimegyünk a városligetbe. A pofozó ember körül valaki azt reklamálja, hogy a mércét beállítják egy bizonyos számra s ezért nem üthet elég nagyot. A fültőre adott pofozást úgy látszik, nagyon előnyös, mert ilyen ütések után minduntalan ki-gyullad a vörös ezres.

nyeret vagy kenyérjegyet hozzanak magukkal. Ugy a színházi díszátborozáson, mint a tábori ebéden minden baktárs résztvehet. Aki a város társadalmi köreiből meghívót nem kapott, de az ünnepélyen résztvenni kíván, szíveskedjék ezirányban a Tűzharcos Szövetség helyi főcsoportjához fordulni. A díszátborozáson minden nagyváradi tűzharcos megjelenése kötelező, elmaradásukat csakis indokolt esetben igazolják. Tűzharcosok megjelenése egyenruhában, formaruhában vagy sötét öltözetben.

Jó tudni még, hogy a ligeti vendéglő málnaszörpje fél annyiba kerül, mint a gyümölcsbőlé, viszont a gyümölcsbőlé is málnaszörp.

A villamoskalauz nem tud felelni rá: merre van a Markó utca. Ugy látszik, nem utaznak sokan arra, vagy inkognitóban utazik, aki mégis arra megy. Egy tábornok s egy fiatal munkásleány magyarázzák el végül is, hogy jutunk a törvényszékhez leghamarább.

Jóformán még fel se mentünk a törvényszéki terembe s már sajtóperben hozott marasztaló ítéleten az ítélet fel-függesztésén és rehabilitáción túl lent ülünk egy kedves parkban, ahol egy fiatal anya számtanpéldát javítgat...

A délelőtt már el is telt, délután egy francia film folytatja, majd egy budai áthajózás fejezi be a „szép” napot. A hajóállomás hídján egy sárgaruhás hölgy miatt elakad a forgalom. A kutyáján ugyanis nincsen szájkosár s nem engedik, hogy anélkül felvigye a hajóra.

— Az én felelősségemre! — követeli, de a hajókalauz hajthatatlansága végül is meggyőzi: az sem segítne, ha a póráz egy részből, vagy saját zsebkezdőjéből csinálna „szájkosarat.”

Igy azután lemaradnak és 7 óra néhány perckor nélkülük indul Budára az utolsó hajó.

Utazás előtti este felszaladunk dr. Gáldi Lászlóhoz. A budapesti egyetem ma már európai hírű tanára, akinek Makkai Lászlóval együtt írott „A románok nyomában” című könyvét már több nyelvre lefordították s filológiai munkásságáért a Tudományos Akadémia tagjai sorába választotta, június első napjaiban Nagyváradra jön, hogy itt gyűjtönsön újabb munkásságához anyagot.

A gyorsvonat ablakán az eső kopog; három napig voltunk távol s mintha a kora májusból novemberbe fordult volna az idő. Na, de jó, hogy „szerencsésen” itthon vagyunk.

Horváth Imre.

**Hirdetéseket
telefonon nem vesz fel
a Kiadóhivatal**

Felmentette a Kuria is Kiss Ferencet a sajtó- rágalmazás vádja alól

A Kuria csütörtökön tárgyalta azt a sajtóper, amelyet Patkós György, a Belvárosi Színház volt igazgatója indított Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház tagja és a Színész-kamara volt elnöke ellen. Patkós György — mint emlékeztetés — váratlanul megszüntette a Belvárosi Színházat, illetve szerződéssel átruházta a színház helyiségét. Akkor Kiss Ferenc sajtónyilatkozatot tett, amelyben súlyos kritikával illette Patkós eljárását. „Patkós György — mondotta többek között Kiss Ferenc sajtónyilatkozatában — háthatámadta őt, mint a Színész-kamara elnökét, de a kamarával szemben is hűtlenül és hálátlanul járt el, elárulta a keresztény magyar színházügyet és nem éri károsodás a magyar színházi világot, ha Patkós eltűnik a láthatárról.”

A törvényszék széleskörű bizonyítási eljárás lefolytatása után Kiss Ferencet felmentette a sajtórágalmazás vétségének vádja alól, mert úgy találta, hogy a valóság bizonyítás lényegileg sikerült. Tényként állapította meg a törvényszék, hogy Patkóst Kiss Ferenc közbenjárására bízták meg a Belvárosi Színház igazgatójával és Kiss Ferenc felelősséget is vállalt érte. Negyvenezer pengő szubvenciót is folyósítottak számára. Megállapította az ítélet, hogy Patkós a színház beszüntetéséről a Kamarát előzőleg nem értesítette, nem gondoskodott társulatának elhelyezéséről, de a negyvenezer pengő visszafizetéséről sem. A tábla a törvényszéknek ezen felmentő ítéletét helybenhagyta.

Ilyen előzmények után került az ügy a Kuria elé. Dr. Gergely Károly tanácselnök hosszabb tanácskozás után hirdette ki a Kuria ítéletét. A Kuria ezert a főmagánvádló részéről bejelentett semmisségi panaszok elutasításával az alsóbiróságok felmentő ítéletét helybenhagyta. A Kuria végzésének indokolása szerint a sajtóper adatai alapján kétségtelen, hogy Patkós Györgyöt kizárólag Kiss Ferenc ajánlására alkalmazták, mint a Belvárosi Színház igazgatóját, Patkósnak ennél fogva erkölcsi kötelessége lett volna, hogy mindent elkövetessen, hogy a Belvárosi Színház továbbra is színház maradjon. Mivel a kötelességét megszegte, ennél fogva a valóság bizonyítása sikerre vezetett és így Kiss Ferencet az ellene emelt rágalmazás vádja alól fel kellett menteni.

A Nemzeti Munkaközpont is megünnepeli a Hősök Napját

Nagyvárad. Mint minden társadalmi egyesület, a váradi magyar munkások szervezete is bekapcsolódik a Hősök napján rendezendő ünnepélyes keretek közé.

Délelőtt 10 órakor a NMK üzemi és szakmai vezetősége koszorút helyez az Országzászló alapzatára. Délután fél 5 órai kedettel ünnepi előadás lesz a Munkásokon díszteremben, ahol a réti Sztáray Mihály Ének és Önképzőkör műkedvelői kitünő műsorral szerepelnek. A NMK vezetősége ez alkalommal is vendégül fog látni 25 sebesült honvédet, a helyi honvéd hadikórházból.

A titkárság kéri az összes üzemi megbizottakat és szakmai vezetőket, hogy vasárnap délelőtt 9 órakor feltétlenül a Munkásokonban legyenek. A megjelenés a fentieknek kötelező.

„Ne felejtse el becsomagolni élelmiszerjegyeit és szelvényeit!“

Mit kell tudni a nyaralásról?

Annak, aki június 1. és szeptember 30. között állandó lakóhelyéről nyaralás, gyógyulás vagy üdülés céljából három napot meghaladó időre máshová utazik, élelmiszerjegyeit nem kell viszeszolgáltatnia, hanem azokat a nyaralóhelyre magával kell vinnie. Az élelmiszerjegyek — az alább ismertetett szabályok szerint — a nyaralóhelyen is beválthatók.

A nyaralónak állandó lakóhelyén „Közellátási igazolványt“ kell kérnie és ezt a nyaralóhelyre magával kell vinni. A nyaralóhelyen a közellátási igazolványra rávezetik a megérkezés napját, a nyaralás befejezésekor pedig az eltávozás napját és az élelmiszerjegyek fejlcét, valamint a nyaralás időtartamára szóló szelvényeit felülbélyegzik. Az így felülbélyegzett élelmiszerjegyeket a nyaralóhelyen is be lehet váltani.

A felülbélyegzett élelmiszerjegyekre az a fejadag jár, ami a nyaralóhelyen általában érvényes, függetlenül attól, hogy a jegy eredetileg milyen fejadagra szól.

A cukorra, lisztre és kenyérré az ország egész területén jegyrendszer van.

A zseirjegyrendszer csak Budapesten és környékén, továbbá Debrecenben van állandóan bevezetve. Június 1. és szeptember 30. között azonban gyógyhelyeken, üdülőhelyeken és azokon a nyaralóhelyeken, ahol 1941-ben legalább 200 személy tartózkodott nyaralás vagy üdülés céljából, a törvényhatóság első tisztviselője köteles a zseirjegyrendszert bevezetni. A zseirjejadag Budapesten és környékén heti 15 dkg. zseir vagy 18 dkg. háj és hőrnélküli zseirszalonna, vagy 20 dekagramm bórós zseirszalonna, Debrecenben heti 16 dkg. zseir vagy 18 dkg. háj és hőrnélküli zseirszalonna, vagy 20 dkg. bórós zseirszalonna, azokon a helyeken pedig, ahol az alispán a nyaralás idejére a zseirjegyrendszert bevezeti, heti 12 dkg. zseir, vagy 14 dkg. háj és hőrnélküli zseirszalonna, vagy 15 dkg. bórós zseirszalonna.

A vendéglátó üzemekben cukorjegy sehol nem kell, finomlisztváltójegy (tésztajegy) és kenyérváltójegy az ország egész területén mindenütt kell. Zseirváltójegy azokon a helyeken kell, ahol zseirjegyrendszer van.

koshegy, Rákoskeresztúr, Rákosliget, Rákospalota, Rákosszentmihály, Sashalom, Soroksár, Újpest és Vecsés.

Aki vidékről vidékre megy nyaralni

Aki vidékről nem Budapestre, vagy környékére, hanem az ország más vidékére utazik nyaralni, ugyanúgy kell, hogy eljárjon, amint azt fentebb a Budapestről nyaralni utazóknál elmondottuk. Tehát közellátási igazolványt kell kérnie, az élelmiszerjegyeket magával kell vinni és a nyaralás helyén felülbélyegzetni. Cukorjegy helyett a 6 hétre egyszerre kiváltott cukrot viheti magával. A lakóhelyén kiadott váltójegyek a nyaralóhelyen is érvényesek s azokat felülbélyegzetni sem kell. A kenyérváltójegyre üzletekben és pékeknél is vásárolhat kenyeret, a finomlisztváltójegy és a zseirváltójegy azonban csak vendéglőkben érvényes.

Az önellátók

A nyaralni utazó önellátók teendői különbözők aszerint, hogy a nyaralóhelyen vendéglátó üzemből kívánják-e étkezni, vagy pedig saját háztartást vezetnek.

Közellátási igazolványt az önellátóknak is kell kérniük.

Ha az önellátó személy a nyaralóhelyen vendéglátó üzemből akar étkezni, lakóhelyén megfelelő mennyiségű lisztet be kell szolgáltatnia az előjáróság által kijelölt kereskedőnek s a kereskedő igazolása alapján a közszégi elő-

Varrógépet
veszek eladok javítok
JAKAB alkatrészek
Kossuth-u. 5. sz. Telefon: 23-38

jároságtól (polgármestertől) kap finomliszt- és kenyérváltójegyeket. 1 kg. finomliszt beszolgáltatása ellenében két darab 10 szelvényes és egy darab 13 szelvényes finomlisztváltójegy, 1 kg. kenyérliszt ellenében pedig az önellátó választása szerint vagy két drb. 13 szelvényes finomlisztváltójegy vagy pedig 2 drb. 8 szelvényes kenyérváltójegy adnak.

Aki olyan helyen lakik, ahol zseirjegyrendszer van és zseirből is önellátó, ugyanilyen módon szerezhet zseirváltójegyeket. A beszolgáltatott zseirmennyiség ellenében az előjáróság annyi zseirváltójegy ad ki, ahányszor 5 kg. zseirt az önellátó beszolgáltatott.

Aki olyan helyen lakik, ahol nincs zseirjegyrendszer, a közellátási igazolvány felmutatása mellett a nyaralóhelyen zseirjegyet kap és ezt becserélheti váltójegyekre.

Ha az önellátó személy a nyaralóhelyen saját háztartást akar vezetni, a nyaralás idejére szükséges lisztet magával kell vinnie. A szállítási igazolványt pótolja a malom által az őrlés alkalmával kiállított szállítóbarca. Ha ez nincs meg, a közellátási igazolvány kiadásakor a lisztre szállítási igazolványt kell kérni.

A zseir szempontjából ugyanaz a helyzet, mint a vendéglátóknál. Ha tehát az önellátó olyan helyen lakik, ahol nincs zseirjegyrendszer, a közellátási igazolvány felmutatása ellenében a nyaralóhelyen zseirjegyet kap. Ha pedig olyan helyről utazik nyaralni, ahol zseirjegyrendszer van, a szükséges zseirt magával kell vinnie. Ilyenkor a zseir szállításához két szállítási igazolvány kell: egyik az állandó lakóhely előjáróságától, a másik pedig a nyaralóhely előjáróságától.

Aki olyan helyre utazik nyaralni, ahol zseirjegyrendszer a nyaralási időszak alatt nincs, annak csak a lakóhelye szerinti közszégi előjáróság által kiadott szállítási igazolvány kell a zseir szállításához.

Aki vidékről Budapestre és környékére utazik nyaralni

Aki vidékről Budapestre és a közellátási szempontból hozzácsatolt városokba vagy községekbe utazik nyaralni, állandó lakóhelyén közellátási igazolványt kell kérnie és ezt a nyaralóhelyen a lakás helye szerint illetékes körzeti jegyfiókban be kell mutatni. A közellátási igazolványra a jegyfiók rávezeti a megérkezés napját s a nyaraló által magával hozott vidéki élelmiszerjegyek fejlcét és megfelelő számú szelvényét felülbélyegzi. Ha a nyaraló olyan helyről jön, ahol a zseirjegy nincs bevezetve, a közellátási igazolvány alapján a jegyfiók részére zseirhetijegyet ad ki. A terhes anyák és az 1 éven aluli csecsemők, ha 8 napnál hosszabb ideig tartózkodnak Budapesten, vagy a közellátási szempontból hozzácsatolt valamelyik helységben, a közellátási igazolvány alapján A jelű tejhethijegyet is kapnak. Az 1—3 éves gyermekek ugyanilyen feltételek mellett B jelű tejhethijegyet kapnak. A tejjegyekre járó fejadag jelenleg az A jegyre napi 7 dcl., a B jegyre napi 5 dcl.

Közellátási szelvényüket a nyaralók nem kaphatnak.

A cukor tekintetében ugyanaz a helyzet, mint fentebb elmondottuk, vagyis a nyaraló hozhatja magával a cukorjegyet és itt is beválthatja, de a közellátási igazolvány felmutatása mellett egyszerre 6 hétre kiválthatja állandó lakóhelyén is és a cukrot is hozhatja magával.

Budapesten és a közellátási szempontból hozzácsatolt helységekből a vendéglői étkezéshez finomliszt-, kenyér- és zseirváltójegy kell.

A kenyérváltójegy Budapesten és környékén a nyaralás ideje alatt is csak a vendéglátó üzemekben érvényes, arra tehát üzletekben, pékeknél kenyeret vásárolni nem lehet.

A nyaralás befejezésekor, elutazás előtt az illetékes jegyfiókban újból feltekinteni kell, amikor is a közellátási igazolványra rávezetik az eltávozás napját és a kiadott zseirhetijegy vagy tejhethijegy fel nem használt szelvényeit bevonják.

Közellátási szempontból a következő helységek vannak Budapesthez csatolva: Albertfalva, Békásmegyér, Budafok, Budatétény, Cinkotta, Csepel, Kispeszt, Mátyásföld, Nagytétény, Pesthidegkút, Pestszenterzseb, Pestszentimre, Pestszentlőrinc, Pestújhely, Rákoscsaba, Rá-

Felhívás Nagyvárad közönségéhez!

Kormányzatunk családvédelmi intézkedései során életrehívott Zöldkeresztes Egészségvédelmi Szolgálatok évek óta szinte emberfeletti küzdelmet folytatnak a népességünk elleni megkettőződő és a küzdelem a mai rendkívüli állapotok között, amikor a háboru nyomán több olyan betegség léphet fel, amely a kellően kiépített védelem hiányában, a népesség káros megtizedeléséhez vezet.

A nagyváradai körzetben védelmünk alatt álló 3640 családot az elmúlt évben 21.509 családlátogatással keresték fel védőnőink mintegy házhoz szállítva azt az egészségügyi műveltséget, amelynek hiányában a család egészségi állapota károsodik. Észlelésük, felderítésük és tanításuk nyomán 24.444-en látogatták őt tanácsadó intézetünknek, ahol 651 orvosi tanácsadás alkalmával 7052 terhes anya, 11.845 csecsemő, 5005 kisgyermek és 661 iskolásgyermeknek nyújtottunk ingyenes egészségügyi vizsgálatot és tanácsot.

Egészségügyi családvédelmi munkánk során azonban számtalanszor lájtuk azt, hogy legtöbb betegség melegágya a nyomor, a reánk bizott nagyváradai körzetben is. Hogy e szociális kórokozó ellen is küzdhesünk, az elmúlt évben a gyermekei szervezetnek nélkülözhetetlen védőtá-

anyagból, a tejből 413.380 litert jutattunk védeenceinknek 147.685 pengő értékben, amelyből 117.950 liter, 41.429 pengő értékben teljesen ingyen kaptak a rászorulóknak. Ezenkívül kerekben 8000 kilogramm cukrot, 600 esetben 1—1 darab szappant, 101 anya csecsemő-kelengyét, 676 család 1—1 mázsa tűzifát, továbbá anyatejet, darát, szülészeti vándorkelengyét, gyermektápszerket, stb. osztottunk ki a gyermekek családnak.

Mindez Nagyvárad városa megértő társadalmának készségével volt lehetséges, amely az elmúlt évben csaknem 10.000 pengős adományával részt vállalt a segítség munkájában.

Hogy a megkívánt fokozott teljesítményt elérhessük, ezidén is kérő szóval fordulunk Nagyvárad városa minden egyes polgárához, intézményéhez és vállalatához, hogy szives adományával 1943 június 6-i (vasárnap) gyűjtőnapunkon — jöftellogott érdekében is — segítse nemzetvédelmi munkánkat, mert csak így tudjuk helybeli viszonylatban minél több hazánktának megadni a legnagyobb kincsét: az egészségét!

Az Egészségvédelmi Fiókszövetség nevében:

Dr. HLATKY ENDRE s. k. főispán, elnök.
Dr. HEINRICH BÉLA s. k. magy. kir. tisztiforvos

Kivonulnak a Vitézi Rend tagjai is Hősök napján

A biharmegyei és nagyváradai Vitézi Szék az alábbiak közléseire kért felbennünket:

F. hó 30-án a helyben lakó vitézek a vitézi hadnagyok, vagy helyetteseik vezetésével istentiszteletet vesznek részt.

Az istentiszteletet sorrendje: A Székese gyházban 9 órakor, az olasz református templomban 9 órakor, az evangélikus templomban 10 órakor. Gyülekezés minden templom bejáratától jobbra az istentisztelet előtt 10 perccel. A templomba zárt sorban oly időben vonuljanak be a vitézek, hogy az istentisztelet kezdetekor már mindenki helyén legyen.

10 óra 30 perckor minden vitéz gyülekezik a Széchenyi épület kapuja alatt, ahonnan a járási hadnagy vezetésével zárt rendben vonulnak fel a Szent László-téren részükre kijelölt helyre.

12 órakor a Tűzharcos Szövetség Főcsoportjának díszparádája a Szigligeti Színházban, ahol a vitézek minél nagyobb számban való megjelenése kívánatos. Székkapitány.

Miniszteri rendelet állapítja meg az építési munkálatok haszonkulcsát

5—15 százalékos hasznot számíthat fel a vállalkozó a haszon-alapértékek után

A közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki az építési munkálatoknál alkalmazható legmagasabb haszonkulcsok megállapítása tárgyában.

A rendelet pontos szövege a következő:

1. §.

(1) Ennek a rendeletnek a hatálya alá tartozik a közületek és magánosok által vállalatba adott minden magas-, mély-, vasut-, ut-, hir- vagy egyéb építkezés, illetőleg ezek létesítésével, tatarozásával és javításával kapcsolatos minden építési és egyéb iparomunka.

(2) Nem tartoznak a rendelet hatálya alá:

- a) a vasipari üzemek által a saját gyártmányoknak helyszíni szerelésével kapcsolatosan végzett munkálatok,
- b) házi kezelésben végzett munkák,
- c) magánépítetők részére kisiparosok által végzett 40.000 P ajánlati végösszeget aluli munkák.

2. §.

(1) A vállalkozó (vállalat), illetőleg iparos (a továbbiakban: vállalkozó) az 1. §. (1) bekezdésében felsorolt munkák után, ha azokat alvállalkozók közbejötté nélkül végzi a (2) bekezdésben meghatározott haszonkulcsokhoz legfeljebb az alább megállapított haszonkulcsokkal számított, vagy számszerűleg megadott haszonösszeget (tisztá hasznot) számíthatja hozzá:

a) Magánmunkáknál:

Haszonalapérték:	Haszonkulcs
100.—	P-ig 15 %
500.—	„ 12,5%
500.01—40.000.—	„ 10 %
40.000.01—100.000.—	„ 9 %
100.000.01—500.000.—	„ 8 %
500.000.01 feljebb	„ 7 %

b) Közmunkáknál:

Haszonalapérték:	Haszonkulcs
100.—	P-ig 15 %
500.—	„ 12,5%
500.01—40.000.—	„ 10 %
40.000.01—100.000.—	„ 9 %
100.000.01—500.000.—	„ 6 %
500.000.01 feljebb	„ 5 %

(2) Haszonalapérték alatt az ajánlatnál számításba vett anyagok értékének, szállítási költségeinek, a munkabéreknek, valamint az üzemi és központi (üzlelviteli) költségeknél (a továbbiakban: központi költség) együttes összegét kell érteni.

(3) Ha az építető utólag olyan újabb munkát rendel, amely az eredeti ajánlatban nem foglaltatott, vagy az eredeti ajánlattal szemben mennyiség-növelést kíván, általában a pótmunka (pótmegbízás) haszonalapértéke után is az eredeti megbízás haszonalapértékének megfelelő haszonkulccsal számított haszonösszeg számítható. Ha azonban a pótmunka (pótmegbízás) haszonalapértéke az eredeti haszonalapértéket eléri, vagy meghaladja, a pótmunka (pótmegbízás) haszonalapértéke — mint önálló haszonalapérték — után csak az (1) bekezdésben megállapított haszonkulccsal számított haszonösszeg számítható.

(4) Ha az építető utólag az ajánlatnál számításba vett munkákat, vagy mennyiségeket csökkenti és ezáltal az ajánlatnál alkalmazott haszonkulccsal szemben az új haszonalapértéknek megfelelően magasabb haszonkulcsot lehetne alkalmazni, a vállalkozó az ennek alapján kiszámított haszonösszeg és az ajánlatnál számításba vett haszonösszeg között mutatkozó különbözetet az építetőnek egy összegben felszámíthatja.

(5) A haszonösszeg kiszámításánál az építető által adott anyagnak, vagy szolgáltatásnak hatóságilag megállapított áron számított értéke — 10%-os levonással — a haszonalapértékhez hozzáadható.

3. §.

Olyan munkák után, amelyeket az ajánlattevő nem közvetlenül, saját üzemével végez, hanem azokat fővállalkozóként alvállalkozókkal végezteti, a 2. §. (1) bekezdésében megállapított haszonkulcsok alapján kiszámított, vagy számszerűleg megadott haszonösszegnek legfeljebb 30%-át számíthatja. A haszonalapértéket ebben az esetben, a fővállalkozó központi költségének az összes alvállalkozók együttes ajánlati összegéhez, illetőleg az érvényesített alvállalkozói végösszegek együttes összegéhez történő hozzáadásával kell kiszámítani.

4. §.

(1) A vállalkozói kockázat ellenértékét a 2. §. (1) bekezdésében megállapított haszonkulcsok már magukban foglalják.

(2) Különleges kockázattal járó munkánál az ajánlattevő, a 2. §. szerint felszámítható haszonösszeget felül, az építető által az ajánlati felhívásban megjelölt tételeknél a különleges kockázat viseléséért külön összeget is felszámíthat, kötele azonban az általa, valamint az alvállalkozók által ilyen címen felszámított összeget az ajánlat vonatkozó tételeinél külön feltüntetni és indokolni.

(3) Utólagosan megrendelt, ugynevezett pótmunkáknál a különleges kockázat viseléséért csak az építető beleegyezésével lehet külön összeget felszámítani.

5. §.

Jótállási költség címén a fő-, vagy alvállalkozó a 2.—4. §-ok szerint kiszámított egységárakat 1%-kal növelheti. Az alvállalkozó ajánlati, illetőleg leszámlási egységára vagy összege után jótállási költséget a fővállalkozó csak abban az esetben számíthat, ha az alvállalkozó azt nem számította fel.

A rendelet ezután különböző íptézkedéseket tartalmaz, majd a felszámítható költségeket állapítja meg:

Onkoltség összeállításánál a törvényes rendelkezéseknek megfelelő alábbi költségeket lehet számításba venni:

1. Anyagérték és szállítási költség.
2. Munkabérek.
3. Üzemi költségek.
4. Központi (üzlelviteli) költségek.

14. §.

(1) Ez a rendelet árfelülvizsgálati szempontból a vállalatbaadás időpontjától függetlenül minden olyan köz-

munkára visszamenőleges hatállyal bír, amely a rendelet megjelenésének időpontjában még nincs leszámlolva és amelynek végleges ára megállapítva nincs. A rendelet visszamenőleges hatálya alól a vállalkozó indokolt esetben

ben az építető beleegyezésével a közellátásügyi minisztertől felmentést kérhet.

(2) A vállalkozó az (1) bekezdés alá tartozó munkáknál is igényt tarthat a 12. §-ban megállapított jutalomra, ha az ott közölt feltételek fennforognak, továbbá ha könyvelése a rendelet előírásainak megfelel és a jutalomra vonatkozó igényét ennek a rendeletnek a hatálybalépésétől számított 30 napon belül a közellátásügyi miniszternek bejelenti.

15. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lépett hatályba.

Megkezdődött a Szülők Iskolájának előadássorozata

Dr Nagy András előadása a házasságról és dr Báthory József értekezése a serdülő ifjak lélektanáról

„Özismert az az áll-
dásos működés, amelyet a Római Katolikus Nőszövetség végez a nagyváradi társadalom körében. Most újabb közhasznú és nagyjelentőségű munkával lépett a nyilvánosság elé. A szülő hivatása a legszentebb és egyúttal nagy felelősséggel járó hivatás. Ha fel kell készülnie az embernek hivatása teljesítésére, akkor nem szabad elfeledkezni a szülői hivatásra való felkészülésről sem. Ezt a magasabb célt szolgálja azon előadássorozat, amelyet most rendez a Római Katolikus Nőszövetség.

A Szülők Iskolája csütörtökön délelőtt kezdődött. A legidősebb kérdés, a háztartás gyakorlati bemutatása volt a csütörtök délelőtti előadás célja. A következő napokban is délelőtt mindig lesz ilyen gyakorlati bemutató. Ezeket a váradi társadalom által jól ismert Horváth Ilona igazgatónő vezeti, nagy gyakorlati tudásával. A csütörtöki bemutatót a spenót különböző elkészítési módjait ismertette. A háborus időben különös gondot okoz a háziasszonyok, hogyan tegye változatosabb az étkezést. Aki ezeket az előadásokat meghallgatja, az nagy segítséget kap. A spenótot legalább 10—12 változatban találta fel az igazgatónő a bemutatót.

Dr Vajna Gábornak el kellett utaznia és így nem tudta megtartani előadását.

Délután dr Nagy András tartott mélyenszántó előadást „Amit a házasságról mindenkinek tudnia kell” címmel. Előadásában kitért arra a kérdésre, hogy az emberi társadalomban nagyon kevésbé tekintik a házassági intézményt isteni vonatkozásában, pedig a természet törvényének és így biológiai szempontból is csak az isteni alapokon nyugvó házasság felel meg. A modern ember szereti a házasságot csak, mint szexuális együttélést tekinteni és a gyermeket nem akarja kötelességként fel fogni. Sokan hibásnak tartják a házasság intézményét, azonban nem a házasság intézményében van a hiba, hanem az emberekben, akik a házasságban élnek. Ismertette továbbá az illusztris előadó a házasság hármascélját és kimutatta, hogy a keresztény házasság célkitűzése teljesen megfelelnek a biológia törvényeinek is. Ami a keresztény házasság személye ellen van, az egyúttal a biológia ellen is van.

Majd beszélt a házasságra való előkészületről. Ez nem a serdülő kor-

ban kezdődik, mint sokan gondolják, hanem már a születéstől kezdve. Kezdődik a gyermek testi-lelki adottságaival és a szülők nevelésével. Legtöbbször olyan a házasság, amilyen adottságokkal megy az ifju a házasságba. Ezért fontos a szülői nevelés és az egész környezet, amelyben az ifju növekszik.

Beszélt továbbá a szerelem természetéről és arról a hivatásról, amelyet az emberi életben betölt. Ezzel kapcsolódik a nemiség kérdése, amelynek szerepe a házasságon keresztül válik szentté és amelynek a természet megkivánja a házasság költötségét, mert csak így éri el célját, a gyermeknemzést és felnevelését.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után májusi litánia volt. Majd pedig Parragi Istvánné szavalta el meleg átérzéssel a kiváló székesfehérvári református pap-költőnek, Bódás Jánosnak „Napos oldalon” c. költeményét.

A lelkes szavalat után Csiky Gyuláné tartott előadást a gyermek zenei képzéséről. A kiváló zenepedagógus nagy szakértelemmel beszélt arról, hogy már csecsemő korban meg kell kezdeni a gyermek zenei nevelését. Először egyszerű eszközökkel s azután mindig többet és többet adva a gyermeknek. Mikor a gyermek már kifejlődött, énekelteknél vele gyermek-dalokat, majd népdalokat. Közben gyakorlatilag is mutatott be magyar dalokat.

Utána dr Báthory József, a debreceni piarista gimnázium igazgatója tartott gyakorlati előadást „A serdülő ifjak lélektanáról”. Példákból kiindulva bemutatta a serdülő ifju lelki változásait. Lelki képe: beképzelt. Ebből a tekintély és fegyelmé válsága áll elő. De ez a későbbi férfi önértetének az érzése. Azután szeretne nagyot alkotni. Ebből a kötelességválság származik. De ebben a férfi boldogulásának az alapja, az alkotás vágya bontakozik. Mindenáron felnőtt akar lenni. Az éres jele. Természetének jellemzője a nemi éres ideje, fejlődik benne a férfi. Általános jellemzője a kamasz-korak, hogy átmeneti jellegű, nem férfi még, de nem is gyermek már.

Nagy tetszéssel fogadta a közönség a mindvégig gyakorlati és mély előadást, melynek folytatása lesz a holnapi előadás.

A közönség gazdag és nélkülözhetetlen ismeretekkel távozott és lélekben megkedvelte a Szülők Iskoláját.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
16 hétre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

ÚJ BEKEBELEZETT HITUDOMÁNYI DOKTOROK A PÁZMÁNY-EGYETEMEN. A Pázmány-egyetem hittudományi kara IV. rendes ülésében „Theológia” című folyóiratának tizéves jubileuma alkalmából egyházkormányzati és lelkipásztori, továbbá a hittudományok tudományos és irodalmi művelése terén szerzett érdemekért „Doctor Collegiatus” oklevéllel tüntette ki Kovács Vince váci segédpüspököt, Gerinczy Pál jászóvári premontréi prépost-prelátust, Bánk József hercegszabolcsi főszentszéki jegyzőt, Czumbel Lajos szatmári kanonok-plébánost, Ervin Gábor hittanárt, Evetovics Kunó ciszt. r. főisk. tanárt, Faludi Marcellin O. S. B., főisk. tanárt, P. Gyenis András S. J. főisk. tanárt, Knébel Miklós budapest-kirsztinavárosi plébánost, Magyary Gyula római egyetemi tanárt, Orbán László győri teológiai tanárt, Péterffy Geodeon közp. szemín. vicerektort, Pfeiffer János veszpréme gyházmegyei tanfelügyelőt, P. Röss Bertalan kap. r. hittanárt, Sempély László esztergomi teol. tanárt, Szörényi Andor kalocsai teol. tanárt és Tihanyi Tibor egyetemi hitszónokot és lelkészt.

Új igazgató a bihari diószegi szőlészeti és borászati iskola élén. Nagyvárad, május 28. A földművelésügyi miniszter a bihari diószegi m. kir. szőlészeti és borászati kerületi felügyelőség, m. kir. szőlészeti és borászati szakiskola, m. kir. szőlőművelés iskolája, m. kir. állami közpince és a hozzá tartozó gazdaság vezetésével a hirtelen elhunyt H. E. m. a. Ernő igazgató helyébe, Róthy Aladár m. kir. szőlészeti és borászati felügyelőt bízta meg, aki a szekszárdi m. kir. szőlészeti és borászati kerületi felügyelőségnek volt a vezetője. Minden szőlészeti és borászati kérdésben készséggel áll rendelkezésére az érdekelteknek, amire ezúttal is felhívja figyelmét a szőlőgazdáknak, borkereskedőknek és italmérőknak.

Magyar-bolgár fegyverbarátság ünnepe. Szófia-ból jelentik: (MTI) A bolgár tartalékosok május 30-án megünnepelik a magyar-bolgár fegyverbarátságot.

Eltiltották a festőanyagokkal kezelt hüvelyesek forgalombahozatalát. (MTI) A száraz hüvelyeseknél a tetszetősebb külső elérése érdekében egyes helyeken festőanyagokat szoktak használni. — Minthogy az ilyen anyaggal való kezelés közegészségügyi szempontból nem kívánatos, ezenfelül a kezelés arra alkalmas, hogy a rosszabb minőségű árut jobb minőségűvé alkalmassá, a földművelésügyi miniszter a hivatalos lap pénteki számában megjelent rendeletével tiltotta a festőanyagokkal vagy fényszűrőanyagokkal kezelt száraz hüvelyesek forgalombahozatalát.

Megszüntették Teheránban az ostrom-állapotot. Trapezuból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A teheráni rádió csütörtökön este közölte, hogy az ostromállapotot megszüntették és az utcai közlekedés éjjel 11 óráig szabad.

Halálozás. Csoma Károly nyug. róm. kat. tanító életének 59. évében május hó 27-én hirtelen szívinfark után elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a római katolikus egyház szertartása szerint a váradveleencei temető Ember kápolnájából. Engesztelő szentmiseáldozatot 29-én fél 8 órakor mutatjuk be a váradveleencei plébánia templomban.

Bulgáriában munkára viszik a cigányokat. Szófiából jelentik: (MTI) Bulgáriában minden dologtalan cigányt mozgósítanak az aratás időtartamára.

Még mindig terjed az amerikai sztrájk. Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Kentucky államban a CIO szervezethez tartozó többszáz acélmunkás sztrájkbalépett, hogy kérészkalkulálják 25 százalékos munkabéremelésüket. Buffalóban egy gummi-gyárban 400 munkás hagyta abba a munkát, mert a munkaügyi tanács nem volt hajlandó foglalkozni bércskveteléseikkel.

Idéges, lehangolt, ótvágytalan, eldugult embereknél a régóta bevált termék, szentes „Ferenc József” kecsérvíz gyorsan megszabadítja a beleket az ott felhalmozódott erjedő és rothadó anyagoktól és az emésztőszervek további működését is igen kedvezően befolyásolja. Kérdezze meg orvosát!

Julius elsejétől a gyárak csak „ellenőrző jegy” ellenében szolgáltathatnak ki harisnyát. A közönség körében nagy feltűnést keltett az a híradás, amely beszámolt Szász Lajos közellátási miniszter által kezdeményezett harisnyaküldésről, melynek keretében 300.000 pár harisnya kerül forgalomba. A harisnyaforgalomban most további szabályozás lesz, amely a következőkben áll: a jövőben minden pár harisnyához, akár selyemből, műselyemből vagy más anyagból készül, a gyár köteles ellenőrzőjegyet csatolni. Az ellenőrzőjegy feltünteti a gyár nevét, az eladó cégét, a vevő nevét, lakását, vásárlási könyvének számát és a vásárlás keltét. Ezt a három adatot a fogyasztó sajátkezűleg fogja kitölteni. Július elsejétől kezdve már csak ilyen ellenőrzőjegy ellenében adhatnak ki a gyárak harisnyát. A kiskereskedők a gyártól csak úgy kapnak további árumennyiséget, ha az ellenőrzőjegyeket beadják.

Bajtársi parancs. A Tűzharcos Szövetség Elnöksége ezúton hívja fel az összes zászlótartó, század és szakaszparancsnok bajtársakat, hogy szombaton, május 29-én este hat órakor a szövetségi székházban teljes számmal föllélelenül jelenjenek meg.

Munkások figyelmébe! A Közellátásügyi miniszter ur rendeletére a textilgyárak típus férfi ingeket hoztak forgalomba, 14, 15 és 16 pengős árban. — Fenti ingekből 100 darab raktáramba megérkezett, azon munkások, kiknek a vásárlási könyve megengedi, 2-2 darabot kaphatnak belőle. Weber Textilüzlet, Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 10.

Nagy újjáépítési tervek a Nemzeti Kinában. Nankingból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Nemzeti Kína újjáépítési miniszteriuma hároméves tervet dolgozott ki és terjesztett jóváhagyás végett a birodalmi végrehajtónács elé. Öntözőműveket létesítenek, kuthálózatot építenek, folytatják a városfejlesztési munkálatokat. Kiangszu tartományban csatornát létesítenek, hogy lehetővé tegyék a gyapottermelést. Nanking és Sanghaj között több utat építenek.

BELVAROSI
Nosztii fiu esete Tóth Marival
Jávor, Szörényi, Rajnay, Simor, Kis Manyi, Maklár.

A »KATYI« testvérfilmje! A vigjátékok királya!
Kellemes, szellemes, fordulatos, zenés, humoros!
Szerencsés flótás
Főszerepben: Tolnay Klári, Szilassy, Latabár, Bilicsi és Maklár
Diszsbemutató pénteken a CASINO-ban
Kedvezményes jegyek első héten nem érvényesek!
Jegyelővétel egész hétre előre!

A Carmen hadiüzemi munkások műsoros előadása. Nagyvárad, május 28. Mint értesülünk a Carmen hadiüzemgyár munkásai folyó hó 29-én, szombaton este háromnegyed 7 órai kezdettel műsoros előadást rendeznek a hadhivonultak családtagjainak felségélyezésére. Az előadást a Szigligeti Színházban tartják meg minden bizonytal telt ház mellett.

Megállapították a városi könyvtár nyári órarendjét. Nagyvárad thj. város polgármestere 1571-1943. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Nagyvárad város közönségét értesitem, hogy a Városi Nyilvános Könyvtár a közönség részére, a nyári időszakban, azaz f. év június-augusztusi időszakban nyitva lesz minden hétköznap délelőtt 10 órától délután 2 óráig. Zárva lesz a könyvtár rendezése és nagytakarítása miatt, továbbá vasárnap és ünnepnapokon.

Meghalt Laftontaine. Zürichből jelentik: (MTI) Brüsszelben meghalt Laftontaine tanár. Laftontaine 1907 óta a nemzetközi békehivatal elnöke volt.

Szigoru intézkedések Szíriában. Izmirből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a beyrouthi rádió jelenti, Szíriában az ostromállapot parancsnok-sága lezáratta a telefonösszeköttetéseket. Megtiltották a lakosságnak, hogy bizonyos időben elhagyják lakásaikat. A katonai hatóság engedélye nélkül nem szabad a lakosoknak egyik városból a másikba utazni.

Adomány. Gógyi Lajos Kalocsáról 20 pengőt küldött Kis Lajos volt kardalos nyomorba jutott családjának. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Vasutvonalat robbantottak az iráni nacionalisták. Ankarából jelentik: MTI A Stefanj Irodá jelenti: Az iráni nacionalisták a Teheran és Boosorah közötti vasutvonalat több helyen felrobbantották. Megtámadtak egy teherszállítmányt és a kísérő katonák közül tizenkettőt megöltek vagy megsebesítettek.

Hatósági közeg elleni erőszakért 400 pengőre ítélték egy zsidó piaci árúst

Nagyvárad, május 28. Gottfried Ignác nagyvárad, volt piaci szabó ellen hatósági közeg elleni erőszak vétségé címén emelt vádat a kir. ügyészség azért, mert — a vádirat szerint — a városi piacrendező hivatása teljesítésében erőszakkal megakadályozta azzal, hogy a barakk elhagyására szólította fel és mellére tett kezével kitesztotta.

Gottfried a ma megtartott tárgyaláson tagadta, hogy a vádbeli cselekményt elkövette volna s úgy adja elő a történeteket, hogy amikor rendelet jött a várostól, hogy zsidó iparosok nem árulhatnak a piacon, ő bontani kezdte a fából készült barakkját. Pécsi Lajos piaci rendező, akit ő korábban mint szabósegédet ismert, odajött és felszólította, hogy hagyja abba a barakk lebontását, mert az nincs megengedve. Erre ő azt mondotta: „mit gondolnak, hol vagyunk? Oroszországban? Magyarországon vagyunk s itt tisztelik a magántulajdont.” Azt tagadja, hogy kitesztotta volna Pécsit a barakkból.

Pécsi Lajos városi piacrendező és Fedor György piaci férfiszabó esküvel meg erősített vallomása alapján, mely mindenben igazolja a vádat, a bíróság büntőnek mondotta ki Gottfried Ignácot.

hatósági közeg elleni erőszak vétségében és ezért, az enyhítő szakasz alkalmazásával 400 pengős pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Szolgáltatós gyógyszertárak:

- IV. CSOPORT:
- Gránátalma gyógyszertár, Rákóczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.
- HUNGARIA gyógyszertár, Mussolinistér 8. (Szabó Aczél I.) 15-28.
- MINERVA gyógyszertár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)
- ÓRANGYAL gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombath reggelig tart.

Nagyvárad város legújabb térképe
nagy fali 2 P, kisebb színes 1 80 P kapható a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

RÁDIÓ

SZOMBAT, MAJUS 29.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatát
6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
10.15 Könnyű muzsika.
11.15 Katona Lajos énekel.
11.40 Dr. vitéz Tölgy Gyuláné előadása.
12.10 Sovinszky László szalonzenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatát.
14.00 Gáspár Lajos cigányzenekara.
15.00 Művészlemez.
16.00 Vitéz Garamszeghy Sándor előadása.
17.00 Magyar nóták.
17.45 Mezey Mária verseket mond
18.00 Táncczene.
19.00 A rádiózenekar műsorából
19.15 Hangképek innen-onnan.
19.40 Csathó Kálmán csevegése.
20.05 Vidám zenés hétvége.
22.15 A Budapest honvéd őrzészlőalji zenekara.
23.10 Német kedvenceink énekelnek.

Budapest II.

- 18.50 Mezőgazdasági felőra.
19.15 A debreceni Egyetemi Ifjúság irodalmi estjének közvetítése.

VASÁRNAP, MAJUS 30.
Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.15 Hírek.
8.30 Összefoglaló beszéd.
9.00 Szórakoztató zene.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a ferencesek templomából. A szentbeszédet Fejes Tibor dr. szegedi piarista tanár mondja.
11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák tere levő görög katolikus plébániatemplomból. A szentbeszédet Kricsfalussy Ferenc dr. segédlelkész mondja.
12.15 Levente műsor.
13.00 Hősök napján.
13.45 Hírek.
14.00 Művészlemez.
15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
15.45 Közvetítés a Magyar Film-tudából
16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
17.00 Magyar hősök emlékezete
17.30 Katonák katonáknak.
18.35 Liszt: Mefisztó-kertőgő.
18.50 Hírek.
19.00 Solthy György énekel, kíséri Bura Sándor cigányzenekara.
19.35 Hangképek a vasárnap sportjáról.
20.05 Géczy Barnabás zenekara.
20.20 Részletek Lehar: Paesirta című operájából.
21.40 Hírek.
22.15 Szórakoztató zene.
23.15 Táncczene.

Budapest II.

- 10.00 Mindenből egy keveset.
12.00 Evezősök és kajakosok Szent Krisztof ünnepé.
12.15 Kamarahármas.
15.00 Melles Béla zenekar.
15.45 Előadás Egressy Gáborról.
16.15 Magyar- finn művészcsere.
17.05 Az Operaház előadásának közvetítése: Tristan és Isolda.

Most jelent meg:

Dr. Erőss Alfréd
összeállításában:

Egyház és éle

erdélyi katolikus évkönyv

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok
kiadóhivatalánál

GAZDASÁGI ÉLET

Ujból életrekel a nagykárolyi
papírgyár elárvelt telepeMegindul a város iparosítása — Cukorgyára is lesz
a városnak

A Pesti Tőzsde írja: Nagykároly város polgármestere, dr. Schusterich Béla, minden igyekezetével azon van, hogy Nagykároly város újból fontos ipari központ legyen. Így elsősorban arra törekszik, hogy a jelenleg üzemben kívül álló papírgyárban, valamint a volt cellulózegyárban hamarosan újból meginduljon a munka. Ezzel kapcsolatban újabb gyárterületek lehetőségét is elősegíteni kívánja. Dr. Schusterich Béla polgármester a napokban bejelentette, hogy a már hosszú évek óta leállt és anakidején igen jó hírnévnek örvendő papírgyár épülete nemsokára újból be fog népesedni, amennyiben az utóbbi években erős fejlődésnek indult Erdélyi Olaj- és Szappangyár Rt., amelynek élén gróf Károlyi Viktor első-vezérigazgató, gróf Széchenyi Ferenc és őrgyőr Berchtold Zsigmond állanak, tíz évre bérbevette a volt papírgyár épületét, bővülő és terjeszkedő üzemei számára. Ezzel Nagykároly város egy igen jelentős iparvállalattal lesz gazdagabb.

A volt cellulózegyárral kapcsolatban felmerült az a terv, hogy egy gyapjúfonal- és szövőgyárat létesít-

senek az épületben. Ebben az irányban is előrehaladt tárgyalásokat folytatott dr. Schusterich polgármester és ha minden akadály leküzdhető lesz, úgy Nagykárolyban a cellulózegyár helyiségében egy gyapjúmosó-, fonál- és szövőüzemet fognak felállítani.

Ha egyelőre nem is lehetséges, de a háború után azonnal meg fogják kezdeni egy cukorgyár felépítését, miután a város nagyterjedésű mezőgazdasági vidék központjában fekszik és így rendkívül alkalmas egy cukorgyár létesítésére. A mátészalkai, érmihályfalvai járások, Tasnád és a Szilágyság, valamint Szabolcs vármegye egy része ugyanis mezőgazdaságilag idetartozik. Ezek a földek pedig kiválóan alkalmasak cukorrépa termelésére. A cukorgyár felállítására vonatkozólag az ipariügyi minisztérium a lehetőségek kellő mérlegelése után a legmesszebbmenő támogatást helyezte kilátásba.

Nagykároly közönsége érdeklődéssel kíséri polgármesterének nemese igyekezetét, amelynek várható sikere a város gazdasági fellendülését fogja eredményezni.

Férfi ruhákat, használtakat
legjobb áron vehet, eladhat

MOLNAR

használt ruhák üzletében
Bémez-tér 1. (udvarban).
Hívásra házhoz jövök.Gyalázkodó hangu névtelen levél-
író internált a nagyvárad
rendőrségTörvényszéki írásszakértő leplezte le
Weimann Jenőné

Nagyvárad, május 28. A rendőrség nagyvárad kapitánysága csütörtökön délután hirdette ki özv. dr. Weimann Jenőné szül. Fürst Gizella nagyvárad Szacsavay-utca 3. szám alatti lakos előtt az internálást elrendelő határozatot.

Dr. Weimann Jenőné ugyanis a hónap elején egy gyalázkodó hangu, rágalmtól hemzseggő levelet írt a kapitányságra névtelenül. A rendőrség alapos nyomozást rendelt el, mely bravuros eredménnyel végződött, amennyiben rövid idő alatt kiderítette a névtelen levél írójának személyét. Weimanné a rendőrségen megtörtén ismerte be — miután a törvényszéki írásszakértő véleményét előtte felolvasták — hogy a levelet ő írta.

Az internálás okául főleg az szolgálta, hogy olyan politikai beállítottságot árukt el levelével, amelynek különféle formában történő megnyilvánulásai a közbiztonságra és közrendre felelté veszélyesek lehetnek.

Ezek után a névtelen levélírók okulhatnak Weimanné esetén és nem fogják remélhetőleg továbbra is elárszalni a különféle hivatalokat és kötelező gúnyt teljesítő tisztviselőket szemérszédett rágalmakkal és becsmérlő kijelentésekkel.

Dr. Weimanné neve nem először szerepel a lapok hasábjain. Nemrégben

nagymennyiségű és nagyértékű árulerejtési ügyből kifolyólag a nagyvárad törvényszék, majd a királya tábla marasztalta el fiával, Weimann Gaszton és társaival együtt. A jogerős ítélet alapján a vádlottakat 5000 pengő pénzbírságra és az áru elkobzására büntették.

Érdekes volt a nyomozásnak egyik részlete, amely szerint a gyanu alkalmával Weimanné egy bekötött kezű detektív kereste fel, aki magát városi tisztviselőnek mutatta be és arra figyelmeztette Weimannét, hogy háznak átjavitása légóltalmi szempontból sürgősen elkészítendő s hogy az esetleges büntetést elkerülje, tanácsos azonnal egy kérvényt írni, melyben bejelenti a munkálatok elvégzését.

Weimanné a kérvényt előbb a tisztviselővel akarta megírni, majd onnagya azonnal megírta, látva a bekötött kezét. Az írást azután a törvényszéki írásszakértő összehasonlította a névtelen levéllel s ezután kétségtelenül bebizonyosodott a gyanúsítás. Weimanné nem is próbált tagadni.

Hirdessen

a Magyar Lapokban

RÖVID HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti. A Führer Yamamoto hősihalált halt japán vezértengernagynak a tölgyel és kardokkal ékesített lovagkeresztet adományozta.

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Az amerikai kaucaum munkásokat utasította a szakszervezet, hogy a sztrájkot fejezzék be és azonnal kezdjék meg a munkát.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó faj belga óriás nyulak, Vörösmarty-utca 34. 88

Keresek megvételre házbontásból fa, deszka, cserépanyagot. Cim: Beóthy Ödön-utca 67. Telefon 21—10. 115

Uj cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrakását, szabadalmazott fűtőszekerezettel, készíti Bessenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 29—89

Ingatlan

BEKÖLTÖZHETŐ 4 szobás, konyha és fürdőszobás, kertes házat központban megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 923

Különlele

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Állást nyec

Főzni tudó jobb nőt, bejárónőnek keresek. Aradi-út 17. szám. 109

Gép- és gyorsíró-öt keresek, kezdő is lehet. Jelentkezés 3—5-ig Hitler-u. 25. Viktoria. 116

Horgoló- vállalkozását tudassa özv. Blégye Lászlónéval, Muskátli-u. 1. 114

Elveszett

Elveszett Rákóczi-utól Damjanich-utca közepéig terjedő uton pénztárca, Bokor Flóra névre szóló élelmiszerjegyekkel s egy pár csizmafejlésre való utalvánnyal, Becsületos megtaláló hozza a Magyar Lapok kiadóhivatalába. 113

Lakás

Kiadó üzlethelyiség Ósíttelep Bulcs vezér-utca 30. Érdeklődni Szaniszló-u. 15. Biróék. 119

Üzlethelyiség berendezéssel egy szobával kiadó, Francia-u. 34. délután 2—5-ig. 118

Butorozott szoba, fürdőszoba használatul 2 személynek kiadó. Cim a kiadóban. 117

KIADÓTULAJDONOS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76- és feleletőszerkesztő: Dr. Pál Árpád
Feltétlen kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda R. T.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal írta Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513